

Riksdagens svar på regeringens proposition med förslag till territorialövervakningslag och vissa därtill hörande lagar

Till riksdagen har överlämnats regeringens proposition nr 38/2000 rd med förslag till territorialövervakningslag och vissa därtill hörande lagar. Riksdagen har i ärendet mottagit försvarsutskottets betänkande nr 3/2000 rd.

Riksdagen förutsätter att regeringen följer hur territorialövervakningslagen, och särskilt tillståndsförfarandet enligt lagen, utfaller och utan dröjsmål lägger fram ändringsförslag för riksdagen, om det är nödvändigt.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Territorialövervakningslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

I denna lag föreskrivs om övervakning och tryggnad av Finlands territoriella integritet (*territorialövervakning*).

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *finskt territorium* land- och vattenområdena innanför rikets land- och havsgränser samt innanför territorialhavets yttre gräns liksom även luftrummet över dem,

2) *övervakningen av Finlands territoriella integritet* den verksamhet som övervakningsmyndigheterna bedriver främst vid Finlands gränser i syfte att förebygga, uppdaga och klarlägga territorieförseelser och territoriekränkningar,

3) *tryggnad av Finlands territoriella integritet* sådana kraftåtgärder eller andra åtgärder

som försvarsmakten och de övriga territorialövervakningsmyndigheterna vidtar för att förhindra eller avvärja territoriekränkningar,

4) *militärperson* en beväpnad eller obeväpnad person som bär militär uniform och som hör till en stats väpnade styrkor,

5) *militär avdelning* två eller flera militärpersoner som står under gemensam ledning,

6) *militärfordon* sådana med militära kännetecken försedda eller uppenbart för militärt ändamål tillverkade eller utrustade fordon som tillhör en stat,

7) *statsluftfartyg* militärens, gränsbevakningens, polisens och tullens luftfartyg, samt luftfartyg som används av en stat för transport-, kurir- och kartläggningssyften eller andra motsvarande flygningar,

8) *militärt luftfartyg* med militära nationalitetsbeteckningar försedda luftfartyg som hör till en stats väpnade styrkor,

9) *statsfartyg* örlogs-, gränsbevaknings-, polis- och tullfartyg samt fartyg som i annan än handelssjöfart huvudsakligen används för statligt ändamål,

10) *örlogsfartyg* med militära nationalitetsbeteckningar försedda fartyg som hör till en stats väpnade styrkor och som står under en av staten till uppgiften förordnad militärper-

sons befäl och vars besättning är underkastad militär disciplin,

11) *oskadlig genomfart* sådan oskadlig genomfart som avses i Förenta Nationernas havsrättskonvention (FördrS 49—50/1996).

3 §

Annan lagstiftning och internationella förpliktelser

Om ankomst till finskt territorium, uppehåll i landet och avresa från landet gäller utöver denna lag vad som särskilt bestäms därom eller föreskrivs i internationella avtal som är förpliktande för Finland.

2 kap.

Militärpersoners och militärfordons samt statsluftfartygs och statsfartygs ankomst till och uppehåll i landet

4 §

Militärpersoner och militärfordon

En militärperson från en främmande stat får inte utan tillstånd överskrida gränsen till finskt territorium eller uppehålla sig i landet, om inte något annat följer av ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland. Detsamma gäller i fråga om ett militärfordon från en främmande stat.

En militärperson från en främmande stat får inte inneha skjutvapen på finskt territorium, om inte tillstånd därtill har beviljats eller något annat följer av ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland.

5 §

Statsluftfartyg och statsfartyg

Ett statsluftfartyg från en främmande stat får ankomma till finskt territorium och uppehålla sig i landet endast med stöd av ett för Finland förpliktande internationellt avtal eller med stöd av ett tillstånd, om inte något annat bestäms i 2 och 3 mom. Detsamma gäller statsfartyg från en främmande stat, om det inte är fråga om oskadlig genomfart.

När ett statsluftfartyg eller ett statsfartyg med en främmande stats statsöverhuvud ombord anländer till Finland på officiellt besök

får fartyget ankomma till finskt territorium och göra uppehåll i landet utan tillstånd enligt 1 mom. Härvid skall dock anmälan om fartygets ankomst till finskt territorium och uppehåll i landet göras på förhand till huvudstaben.

En främmande stats statsluftfartyg eller statsfartyg får på begäran av en territorialövervakningsmyndighet eller en annan myndighet utan tillstånd enligt 1 mom. komma in på finskt territorium för ett brådskande räddningsuppdrag eller ett uppdrag som gäller avvärjande av miljöskador eller för att assistera vintersjöfarten. Andra myndigheter än territorialövervakningsmyndigheterna skall utan dröjsmål underrätta huvudstaben om sin begäran.

Över en flygning som företas av en främmande stats statsluftfartyg skall till distriktsflygledningen före ankomsten till finskt territorium sändas en färdplan som uppgjorts enligt de luftfartsbestämmelser som iakttas i Finland. En främmande stats statsfartyg som ankommer till finskt territorium i annat syfte än oskadlig genomfart skall före ankomsten till finskt territorium meddela territorialövervakningsmyndigheten tid och plats för överskridandet av territorialvattengränsen.

6 §

Särskilda begränsningar som gäller statsluftfartyg

En främmande stats statsluftfartyg får inte inom Finlands territorium utan tillstånd

1) vara försett med ammunition eller stridsmedel,

2) vara försett med militär spaningsutrustning,

3) ilandsätta beväpnade militärpersoner eller militäravdelningar.

Vad som bestäms i 1 mom. 2 punkten gäller inte statsluftfartyg som på territorialövervakningsmyndighetens begäran befinner sig på finskt territorium i ett uppdrag som avses i 5 § 3 mom.

7 §

Särskilda begränsningar som gäller statsfartyg

En främmande stats statsfartyg får inte utan tillstånd

1) inom finskt territorium använda luftfartyg, undervattensfarkoster eller undersöknings- eller forskningsapparat som finns ombord på fartyget,

2) inom Finlands territorialvatten sjösätta dykare eller båtar eller andra transportmedel som är bestyckade eller bemannade med beväpnade militärpersoner, inte heller

3) inom finskt territorium landsätta beväpnade militärpersoner eller militäravdelningar.

8 §

Särskilda begränsningar som gäller ubåtar

Ubåtar och övriga undervattensfarkoster från en främmande stat skall inom Finlands territorialvatten vara i övervattensläge, om inte tillstånd för dykning har beviljats.

9 §

Militär övning

En militärperson eller en militäravdelning från en främmande stat får inte utan tillstånd delta i en militär övning eller föranstalta en sådan inom finskt territorium, om inte något annat följer av ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland. Detsamma gäller en främmande stats statsluftfartyg och statsfartyg.

10 §

Tillståndsmyndigheter samt tillstånds- och anmälningsförfarandet

Tillståndsärenden som avses i 4—8 § handläggs och avgörs av huvudstaben. Försvarsministeriet avgör ett i 9 § avsett tillståndsärende och kan dessutom förbehålla sig beslutanderätten i ett ärende som avses i detta moment och som annars skall avgöras av huvudstaben.

Om inlämnande av tillståndsansökan och i 5 § 2 mom. avsedd anmälan, om utredningar som skall bifogas ansökan och anmälan samt om tillståndets giltighetstid och andra tillståndsbestämmelser bestäms närmare genom förordning av statsrådet.

11 §

Statsfartygs nationalitetsflagga

En främmande stats statsfartyg skall inom finskt territorium visa sin nationalitet genom att använda nationalitetsflagga.

3 kap.

Undersökning och kartläggning av havsbotten, undersökning av marken och flygfotografering från luftfartyg

12 §

Undersökning och kartläggning av havsbotten

På Finlands territorialvatten får utredningar som gäller formen eller sammansättningen av eller strukturen hos havsbotten eller dess inre inte utan tillstånd företas med hjälp av geologiska eller geofysiska undersökningar, inte heller får havsbottens topografiska former mätas och registreras systematiskt.

I syfte att övervaka iakttagandet av tillståndsbestämmelserna kan förordnas att registreringar som gjorts med tillstånd skall visas för tillståndsmyndigheten.

13 §

Undersökning av marken från luftfartyg

Inom finskt territorium får mätning av magnetfält, strålning eller elektrisk konduktivitet eller därmed jämförbar undersökning av marken eller berggrunden inte utan tillstånd utföras från luftfartyg på en flyghöjd som är lägre än 150 meter.

14 §

Flygfotografering

Inom finskt territorium är det utan tillstånd förbjudet att från luftfartyg eller andra anordningar som rör sig i luften under flygningen och med användning av apparatur för upptagning av elektromagnetisk strålning fotografera

1) områden där luftfart med stöd av 7 § 1 mom. luftfartslagen (281/1995) varaktigt är inskränkt,

2) fästningsområden, fort eller kasernområden,

3) örlogshamnar och militära flygplatser,

4) försvarsmaktens depåer eller upplag,

5) försvarsmaktens signalstationer, antennfält, försvarsanläggningar eller försvarsanordningar,

6) försvarsmaktens eller gränsbevakningsväsendets terrängövningar.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller inte fotografering för privat bruk från ett luftfartyg som rör sig i en flygled.

I syfte att övervaka iakttagandet av tillståndsbestämmelserna kan förordnas att upptagningar som gjorts med tillstånd skall visas för tillståndsmyndigheten.

15 §

Undantag som gäller myndigheterna

Bestämmelserna i 12—14 § gäller inte en myndighet när den sköter sina tjänsteuppgifter, om skötseln av en uppgift kräver sådan undersökning eller fotografering som avses i nämnda paragrafer och om de uppgifter och upptagningar och registreringar som erhållits genom undersökningen eller fotograferingen är avsedda att användas enbart i tjänsten. Annan verksamhet än sådan som bedrivs av territorialövervakningsmyndigheten skall dock innan verksamheten inleds anmälas till den i 20 § avsedda tillståndsmyndigheten.

4 kap.

Skyddsområden och särskilda begränsningar som skall iakttas på dem

16 §

Skyddsområden

Sådana till sina gränser noggrant fastställda delar av Finlands territorialvatten som är viktiga med hänsyn till rikets säkerhet och organiseringen av territorialövervakningen kan genom förordning av statsrådet föreskrivas utgöra skyddsområden, på vilka rätten att färdas och utöva andra aktiviteter begränsas enligt vad som bestäms i denna lag. Skyddsområdet får inte vara större än vad som nödvändigtvis krävs med tanke på rikets säkerhet och organiseringen av territorialövervakningen.

Skyddsområdena utmärks på de finska sjökorten.

17 §

Begränsningar på skyddsområdena

På ett skyddsområde är det inte utan tillstånd tillåtet

1) att dyka med dykarutrustning eller att utöva andra undervattensaktiviteter som inte normalt hör till sjöfarten,

2) att fiska med fångstredskap som släpas längs havsbotten eller med tunga fångstredskap som är förankrade vid botten, såsom not, trål eller storryssa,

3) att ankra med andra båtar än fritidsbåtar utanför ankarplatser som är utmärkta på de finska sjökorten, om det inte är nödvändigt med tanke på sjöfartens säkerhet, ett övermäktigt hinder eller en nödsituation,

4) att på allmänt vattenområde utanför allmän farled färdas på ett avstånd av mindre än 100 meter från sådana landområden som används av försvarsmakten och på vilka det med stöd av lag är angivet att landstigning är förbjuden.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller inte en myndighet när den sköter sina tjänsteuppgifter. Den i 20 § avsedda tillståndsmyndigheten skall dock underrättas om annan verksamhet än sådan som bedrivs av en territorialövervakningsmyndighet.

18 §

Effektivering av territorialövervakningen på skyddsområdena

Av skäl som är tvingande när det gäller tryggheten av Finlands territoriella integritet kan territorialövervakningen på skyddsområdet effektiveras med stöd av en förordning som utfärdas av republikens president genom bestämmelser om att den i 17 § avsedda tillståndspliktiga verksamheten på skyddsområdet skall avbrytas, om inte särskilt tillstånd beviljas för fortsatt verksamhet. Förordningen kan vara i kraft högst tre månader åt gången, och den skall upphävas så snart behovet av att effektivera territorialövervakningen upphör.

Så länge förordningen är i kraft är det inte tillåtet att på skyddsområdet färdas utanför de allmänna farlederna annat än när färden gäller en bostad eller fritidsbostad eller att

av andra än tvingande skäl ankra eller göra uppehåll.

5 kap.

Tillståndsärenden

19 §

Beviljande och återkallande av tillstånd

Tillstånd att undersöka och kartlägga havsbotten enligt 12 §, undersöka marken enligt 13 §, flygfotografera enligt 14 § samt utöva aktivitet enligt 17 § 1 mom. beviljas, om verksamheten inte utsätter territorialövervakningen för risker eller om riskerna väsentligt kan minskas genom tillståndsbestämmelser.

I tillståndet kan meddelas sådana bestämmelser om verksamheten och den utrustning som används för den som är nödvändiga med tanke på territorialövervakningen och sökandens säkerhet samt om det område där verksamhet får bedrivas och om tidpunkten för verksamheten.

Tillståndet kan återkallas om

1) den som erhållit tillstånd bryter mot tillståndsbestämmelserna,

2) den som ansökt om tillstånd gett tillståndsmyndigheten vilseledande uppgifter om sin verksamhet eller dess syfte, eller om

3) en väsentlig förändring i de förhållanden som inverkat på tillståndsprövningen inträffat efter det att tillståndet beviljats.

20 §

Tillståndsmyndighet och tillståndsansökan

Ett ärende som gäller beviljande av tillstånd för verksamhet enligt 12—14 § handläggs och avgörs av huvudstaben. Ett ärende som gäller beviljande av tillstånd för verksamhet enligt 17 § handläggs och avgörs av ett truppförband vid försvarsmakten.

Ett ärende som gäller återkallande av tillstånd avgörs av huvudstaben.

Ett ärende som gäller beviljande eller återkallande av tillstånd för verksamhet som avses i 14 § 1 mom. 1 punkten och som bedrivs inom gränzonen handläggs och avgörs dock av staben för gränsbevakningsväsendet.

Till ansökan skall fogas en utredning över verksamheten och den utrustning och de

anordningar som används för den.

Om tillståndsmyndigheten samt om sökande av tillstånd och om sådana utredningar som är nödvändiga med tanke på tillståndsprövningen och som skall fogas till ansökan samt om tillståndets giltighet föreskrivs närmare genom förordning av statsrådet.

21 §

Tillståndets avgiftsfrihet

För tillstånd till verksamhet som avses i 17 § 1 mom. tas inte ut avgift.

22 §

Ändringssökande

I ett beslut av huvudstaben, staben för ett truppförband och staben för gränsbevakningsväsendet som gäller ett i detta kapitel avsett tillståndsärende får ändring sökas genom besvär enligt förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ett beslut om återkallande av tillstånd iaktas trots att besvär har anförts, om inte besvärsmyndigheten förbjuder verkställigheten av beslutet.

6 kap.

Territorialövervakningsmyndigheterna, deras uppgifter och behörighet

23 §

Territorialövervakningsmyndigheterna

Territorialövervakningsmyndigheter är militär-, gränsbevaknings-, polis- och tullmyndigheterna samt de tjänstemän som förordnats till territorialövervakning.

Sjöfartsverket och Luftfartsverket är på sina verksamhetsområden territorialövervakningsmyndigheter, och de jämföras med de i 1 mom. avsedda territorialövervakningsmyndigheterna, om inte något annat bestäms nedan.

Försvarsministeriet leder och samordnar territorialövervakningsmyndigheternas verksamhet i frågor som hör till tillämpningsområdet för denna lag, om inte något annat följer av den behörighet som innehas av försvarsmaktens överbefälhavare.

24 §

Territorialövervakningsmyndigheternas uppgifter

Militärmyndigheterna skall svara för verkställandet av territorialövervakningen samt för samarbetet mellan territorialövervakningsmyndigheterna.

Gränsbevakningsmyndigheterna svarar för territorialövervakningen på sitt övervakningsområde i samband med de uppgifter som hänför sig till gränsbevakningen och gränskontrollen.

De övriga territorialövervakningsmyndigheterna deltar i territorialövervakningen i samband med sina egentliga uppgifter. De skall meddela militär- och gränsbevakningsmyndigheterna territorieförseelser och territoriekränkningar samt hot därom, samt med de medel som står till buds vidta åtgärder i syfte att förhindra territorieförseelser och territoriekränkningar.

25 §

Anmärkning, varning och territorialövervakningsmyndighetens förordnanden

En territorialövervakningsmyndighet har när den sköter en uppgift som avses i denna lag rätt att ge den som bryter mot eller löper risk att bryta mot denna lag eller med stöd av den meddelade bestämmelser eller förordnanden en anmärkning och vid behov en varning.

Om någon inte trots anmärkning och varning enligt 1 mom. iakttar det förbud eller förordnande som anmärkningen eller varningen gäller, har territorialövervakningsmyndigheten i enskilda fall rätt att

1) förordna att den som bryter mot de bestämmelser eller förordnanden som skall iakttagas på skyddsområdet skall avlägsna sig från skyddsområdet,

2) förordna att sådana militärpersoner, militäravdelningar, militärfordon, statsfartyg eller statsluftfartyg från en främmande stat som lagstridigt uppehåller sig inom finskt territorium skall avlägsna sig från finskt territorium,

3) förordna att ett fordon eller ett fartyg skall stoppas samt att ett luftfartyg skall landa, om åtgärden är nödvändig för att förhindra eller utreda en territorieförseelse

eller territoriekränkning,

4) förordna att ett fordon, ett luftfartyg eller ett fartyg skall flyttas, om åtgärden är nödvändig för att förhindra en fortsatt territorieförseelse eller territoriekränkning, eller för att utreda brottet i fråga.

26 §

Temporärt avbrytande av sjötrafik

Försvarsministeriet kan av orsaker som är nödvändiga för att trygga rikets säkerhet temporärt för högst sju dygn i sänder förbjuda sjötrafik på en sådan begränsad del av Finlands territorialvatten där territorialövervakningsmyndigheternas användning av militära maktmedel eller sådana till sina verkningar betydande övningar som hänför sig därtill kan äventyra säkerheten för sjöfarare.

Innan ett beslut enligt 1 mom. fattas skall sjöfartsmyndigheterna höras. Sjöfartsmyndigheterna svarar för informationen om det i 1 mom. avsedda beslutet och deltar i verkställigheten av beslutet.

27 §

Utredning av identiteten och gripande av en person

Territorialövervakningsmyndigheten har när den utför en i denna lag avsedd enskild uppgift rätt att av var och en få uppgifter om namn, personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsedatum och medborgarskap samt om den plats där personen i fråga är anträffbar.

En i 23 § 1 mom. avsedd territorialövervakningsmyndighet har rätt att gripa den

1) som vägrar att lämna uppgifter som avses i 1 mom. eller lämnar uppgifter som sannolikt är oriktiga, eller

2) vars gripande är nödvändigt i syfte att förhindra eller utreda fortsatt territoriekränkning.

Den som gripits skall omedelbart frigges när de behövliga uppgifterna enligt 2 mom. 1 punkten har erhållits eller syftet enligt 2 mom. 2 punkten uppnåtts. Den som gripits skall dock frigges senast 24 timmar efter gripandet, om den gripne inte anhålls så som anges i tvångsmedelslagen (450/1987).

Den gripne skall genast underrättas om orsaken till gripandet. Om behandlingen av den gripne bestäms i lagen om rannsaks-

ningsfängelse (615/1974) och i tvångsmedelslagen.

28 §

Säkerhetsvisitation

Territorialövervakningsmyndigheten har i samband med gripande enligt 27 § rätt att kroppsvisitera en person om det är nödvändigt för att försäkra sig om att han eller hon inte medför föremål eller ämnen med vilka personen kan äventyra gripandet eller utsätta sig själv eller andra för fara.

Farliga föremål och ämnen skall vid behov tas ifrån den som skall visiteras. De skall återlämnas när personen i fråga frigges, om det inte enligt lag finns hinder för återlämnandet.

29 §

Flyttning av fordon och fartyg

Territorialövervakningsmyndigheten har rätt att flytta ett fordon, ett luftfartyg eller ett fartyg, om det är nödvändigt i syfte att verkställa ett i 25 § 2 mom. 4 punkten avsett förordnande.

30 §

Teknisk övervakning

Försvarsmakten har på ett område som är i försvarsmaktens besittning samt vid havskusten och på havet rätt att företa teknisk övervakning av byggnader som är avsedda för något annat ändamål än som stadigvarande bostad eller av annars hemfridskyddade byggnader eller områden som en del av territorialövervakningen samt för att förebygga brott som avses i 44 § och i 17 kap. 7 b § strafflagen (39/1889), för att identifiera personer som är misstänkta för sådana brott samt för att bevaka särskilda övervakningsobjekt.

Med teknisk övervakning avses i samband med övervakningen av sjötrafiken eller ett särskilt objekt iakttagande eller avlyssning av på förhand ospecificerade personer med hjälp av en teknisk apparat samt automatisk upptagning av ljud eller bild. Upptagningar som uppkommer vid teknisk övervakning och som inte hänför sig till förundersökningsmaterialet skall förstöras senast ett år

efter att materialet sannolikt inte längre behövs för det ändamål som det var avsett för.

Om teknisk övervakning på havet och från havskusten ut mot havet informeras inte särskilt. Om annan teknisk övervakning skall informeras med ett lämpligt tecken.

Om teknisk övervakning som verkställs av gränsbevakningsväsendet bestäms i lagen om gränsbevakningsväsendet (320/1999).

31 §

Användning av maktmedel

En territorialövervakningsmyndighet som avses i 23 § 1 mom. har vid utförandet av en i denna lag föreskriven uppgift rätt att i syfte att bryta motstånd, gripa en person, flytta ett fordon, ett luftfartyg eller ett fartyg eller verkställa ett förordnande enligt 25 § använda sådana behövliga maktmedel som kan anses försvarliga med beaktande av hur viktigt och brådskande uppdraget är, hur farligt motståndet är, de resurser som står till förfogande samt övriga omständigheter som inverkar på helhetsbedömningen av situationen.

Om användningen av maktmedel beslutar den territorialövervakningsmyndighet som utför övervakningen, om inte något annat följer av 33 eller 34 §.

Om nödvärn och nödtillstånd föreskrivs i strafflagen.

32 §

Åtgärder som föregår användningen av maktmedel

Territorialövervakningsmyndigheten skall innan maktmedel används ge en anmärkning enligt 25 § 1 mom. samt en varning om att maktmedel kommer att användas. Varningen kan när det är nödvändigt effektiviserats genom avlossande av varningsskott.

Beslut om effektivisering av varningen med varningsskott kan fattas av den tjänsteman som utför territorialövervakning.

33 §

Användning av militära maktmedel

Försvarsmakten och gränsbevakningsväsendet kan använda militära maktmedel som är nödvändiga för trygghet av Finlands

territoriella integritet. Med militära maktmedel avses sådan användning av vapenmakt med krigsmateriel som är slagkraftigare än användningen av militärpersonens personliga vapen.

Beslut om användning av militära maktmedel fattas av försvarsministeriet, om inte något annat följer av den behörighet som försvarsmaktens överbefälhavare innehar eller om något annat inte bestäms i 34 §.

34 §

Avvärijande av fientlig verksamhet

Försvarsmakten och gränsbevakningsväsendet skall utan dröjsmål vidta alla nödvändiga åtgärder i syfte att avvärja fientlig verksamhet som medför direkt och allvarlig fara för rikets säkerhet. Härvid skall vid behov användas sådana militära maktmedel som med beaktande av hur farlig verksamheten är och övriga omständigheter som inverkar på totalbedömningen av situationen kan anses vara försvarliga. Försvarsministeriet skall utan dröjsmål underrättas om att åtgärder vidtas.

Med fientlig verksamhet avses

1) en främmande stats orättmätiga militära verksamhet som riktar sig mot finskt territorium eller som sker på finskt territorium,

2) en främmande stats beväpnade örlogsfartygs eller militära luftfartygs eller militärfordons överskridande av gränsen till finskt territorium oavsett varning som utfärdats av en territorialövervakningsmyndighet,

3) en främmande stats ubåts eller annat undervattensfordons olovliga ankomst till Finlands territorialvatten annat än i övervakningsläge,

4) spaning och elektronisk störning som av en främmande stat orättmätigt riktas mot på finskt territorium belägna objekt som är viktiga med tanke på rikets säkerhet,

5) elektronisk störning som av en främmande stat orättmätigt riktas mot ett finländskt statsluftfartyg eller statsfartyg som utför ett territorialövervakningsuppdrag,

6) att en främmande stat orättmätigt utnyttjar finskt territorium vid sådan verksamhet som avses i 1—5 punkten och som riktar sig mot en tredje stat.

35 §

Undersökning av territorieförseelse och territoriekränkning

En territorialövervakningsmyndighet sköter den preliminära utredningen av territorieförseelser och territoriekränkningar. Vid behov överförs den närmare utredningen av saken till en militär- eller gränsbevakningsmyndighet.

Förundersökningen av territorieförseelser och territoriekränkningar utförs av polisen eller gränsbevakningsväsendet så som bestäms i lagen om gränsbevakningsväsendet.

36 §

Registrering av åtgärder

Över gripande av en person enligt 27 § och omhändertagande av egendom enligt 28 § skall uppgöras protokoll eller göras anteckning i en annan handling så som närmare bestäms genom förordning av statsrådet.

37 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till en annan territorialövervakningsmyndighet

En territorialövervakningsmyndighet kan ge en annan territorialövervakningsmyndighet information om en sekretessbelagd handling, om informationen är nödvändig för utförande av en myndighetsuppgift som föreskrivs i denna lag.

38 §

Närmare bestämmelser om användningen av befogenheter och maktmedel

Närmare bestämmelser om givande av anmärkning och varning, användning av befogenheter och maktmedel enligt detta kapitel samt om utrustning för användning av maktmedel meddelas genom förordning av statsrådet.

7 kap.

43 §

Särskilda bestämmelser

39 §

Tillstånd för ubåt att röra sig annat än i övervattensläge

Andra än i 8 § avsedda ubåtar och undervattensfarkoster skall inom Finlands territorialvatten vara i övervattensläge, om inte tillstånd för dykning har beviljats.

Ett ärende som gäller beviljande eller återkallande av tillstånd handläggs och avgörs av huvudstaben. I fråga om grunderna för beviljande av tillstånd och tillståndsbestämmelserna samt sökande av tillstånd, tillståndsförfarandet och sökande av ändring gäller i tillämpliga delar 19 och 22 §.

40 §

Fördelning av kostnader

Varje territorialövervakningsmyndighet skall betala de kostnader som territorialövervakningen åsamkat den. Kostnaderna skall betalas av de anslag som i statsbudgeten anvisats för myndigheten.

41 §

Ersättning för skada och olägenhet

Till ägaren eller innehavaren av ett område betalas ersättning enligt gängse pris för skada och olägenhet som en i 17 § 1 mom. avsedd begränsning medfört.

42 §

Myndighetsavtal om internationellt samarbete

Behörigt ministerium kan med de myndigheter som svarar för territorialövervakningen i Finlands grannstater och Östersjöländerna i frågor som inte hör till området för lagstiftningen eller annars kräver riksdagens samtycke sluta sådana normala samarbetsavtal av teknisk natur som har samband med det praktiska verkställandet av territorialövervakningen, om inte betydande utrikes- eller säkerhetspolitiska synpunkter är förknippade med avtalet.

Neutralitetsbestämmelser

Om neutralitetsbestämmelser som skall tillämpas på främmande makter som befinner sig i krig med varandra föreskrivs särskilt.

44 §

Straffbestämmelser

Den som uppsåtligen

1) bedriver i 12—14 § avsedd verksamhet utan tillstånd enligt 19 §,

2) bedriver i 17 § 1 mom. 1 eller 2 punkten avsedd verksamhet utan tillstånd enligt 19 §,

3) på ett skyddsområde utanför ankarplatser som är utmärkta på de finska sjökorten ankrar med en annan båt än en fritidsbåt utan tillstånd enligt 19 §,

4) utan tillstånd enligt 19 § färdas utanför allmän farled på ett sådant allmänt vattenområde som är beläget på ett skyddsområde, på ett avstånd av mindre än 100 meter från landområden som används av försvarsmakten och på vilka det med stöd av lag är angivet att landstigning är förbjuden,

5) underlåter att iaktta bestämmelsen i en i 18 § avsedd förordning som gäller avbrytande av sådan verksamhet på ett skyddsområde som avses i lagens 17 §,

6) färdas, ankrar eller gör uppehåll på ett skyddsområde i strid med 18 § 2 mom. så länge en i 18 § avsedd förordning är i kraft,

7) underlåter att iaktta ett förordnande som en territorialövervakningsmyndighet utfärdat med stöd av 25 § 2 mom.,

8) färdas med ubåt inom Finlands territorialvatten annat än i övervattensläge utan tillstånd enligt 39 §, eller

9) bryter mot tillståndsbestämmelserna i ett tillstånd som beviljats med stöd av 19 eller 39 §,

skall för *territorieförseelse* dömas till böter.

Om territoriekränkning bestäms i 17 kap. 7 b § strafflagen.

45 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten

av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 kap.

Ikraftträdande

46 §

Ikraftträdelsebestämmelse

Denna lag träder i kraft den
20 .

Genom denna lag upphävs

1) i lagen den 31 maj 1974 om försvarsmakten (402/1974) 2 a §, sådan den lyder i lag 572/1988 och 1045/1997,

2) i luftfartslagen av den 3 mars 1995 (281/1995) 79 § och 89 § 19 punkten,

3) förordningen den 11 oktober 1993 om flygfotografering av vissa områden och objekt (858/1993),

4) förordningen den 25 januari 1929 angående Sveaborgs fästning och fästningsplanad (18/1929) jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av 17 kap. strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 17 kap. 7 § 2 mom., sådant det lyder i lag 563/1998, och
fogas till 17 kap. en ny 7 a och en ny 7 b § som följer:

17 kap.

Om brott mot allmän ordning

7 §

Riksgränsbrott

— — — — —
För riksgränsbrott döms inte en utlänning som med anledning av en sådan gärning som avses i 1 mom. avvisas eller utvisas och inte heller en utlänning som på grund av flyktingskap ansöker om asyl eller uppehållstillstånd i Finland.

7 a §

Lindrigt riksgränsbrott

Om riksgränsbrottet, med hänsyn till den olovliga vistelsens eller färdens kortvarighet eller den förbjudna verksamhetens art eller andra omständigheter som hänför sig till

brottet, bedömt som en helhet är ringa, skall gärningsmannen för *lindrigt riksgränsbrott* dömas till böter.

Vad som bestäms i 7 § 2 mom. gäller också en gärning som avses i 1 mom.

7 b §

Territoriekränkning

En militärperson från en främmande stat eller chefen för ett statsfartyg eller ett statsluftfartyg från en främmande stat, som

1) bryter mot territorialövervakningslagen (/) på det sätt som avses i dess 44 §,

2) bryter mot bestämmelser i territorialövervakningslagens 4—9 § om över-skridande av gränsen till finskt territorium och uppehåll i landet, eller som

3) bryter mot tillståndsbestämmelserna i ett tillstånd som beviljats med stöd av 10 § territorialövervakningslagen,

skall för *territoriekränkning* dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

I ett ärende som gäller territoriekränkning får åklagaren besluta att inte väcka åtal och domstolen får låta bli att döma till straff, om territoriekränkningen omedelbart har kunnat avbrytas eller om den som gjort sig skyldig

till kränkningen på grund av gärningen har avvisats eller utvisats.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 1 a § utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 1 a § utlänningslagen av den 22 februari 1991 (378/1991), sådant detta lagrum lyder i lag 537/1999, ett nytt 4 mom. som följer:

1 a §

Förhållande till andra lagar

främmande stat gäller dessutom vad som bestäms i territorialövervakningslagen (/).

Om inresa av en militärperson från en

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 17 § skjutvapenlagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras i skjutvapenlagen av den 9 januari 1998 (1/1998) 17 § 10 punkten som följer:

17 §

Undantag från tillämpningsområdet

Denna lag gäller inte

10) överföring till eller från Finland, införsel, utförsel, tillverkning, reparation, mo-

difiering och innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som hör till en främmande stats väpnade styrkor, då verksamheten baserar sig på avtalet mellan de stater som är parter i Nordatlantiska fördraget och andra stater som deltar i Partnerskap för fred om status för deras styrkor (FördrS 65/1997) eller på en annan

internationell fredsbevarande uppgift eller gen (/).
om tillstånd för verksamheten har beviljats
med stöd av territorialövervakningsla- Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors den 21 juni 2000